

До відома всіх українських переміщених осіб і біженців у Німеччині.**I. Загальна нинішня ситуація.**

В зв'язку з поступовим наближенням речення, коли ІРО припинить свою діяльність, уже тепер починають впроваджуватися різні зміни в дотеперішньому укладі життя ДП по таборах. Керівні чинники ІРО розробили докладні плани розподілу ДП на певні категорії і запроєктували конкретні заходи, що будуть застосовані до кожної окремої категорії. Великі зміни в житті скитальців будуть головним чином зумовлені тою обставиною, що чимала частина їх муситиме більш-менш на стало лишитися в Німеччині.

Однак до цього часу скитальці, а зокрема українці, були мало, а може навіть і хибно, поінформовані про те, в яких умовах буде проходити їх життя в найближчому майбутньому. Ця непоінформованість викликає часом хвилювання серед ДП, що ще більш загострюється різними неперевіреними й часто фантастичними та взаємно суперечними чутками. В цій атмосфері не раз чуються нарікання на обставини й виникають побоювання щодо майбутнього.

Проте треба ствердити, що хвилювання і побоювання скитальців безпідставні. Звичайно, життя на скитальщині само по собі є ненормальним і нелегким. Треба реально задивлятися на життєві можливості, стійко переносити всі сучасні труднощі й уміти пристосуватися до всіх хвилимих обставин. Але не може бути й мови про безвихідність становища або про залишення ДП на призволяще. Тут треба мати також довіру до тих, що мають не лише добру волю, але й відповідні компетенції, потрібні засоби, можливості й досвід, щоб допомогти скитальцям усунути труднощі, що виникають на їх життєвому шляху у цей власне перехідний момент. Це є завданням волонтерних допомогових організацій, що саме покликані до цього — і то в Америці, себто в тій країні, що завдяки глибоко розвиненим почуттям гуманності, помимо деяких власних внутрішніх труднощів, як напр. безробіття, приходить нині з допомогою майже цілому світові.

ЗУАДК, як одна з американських волонтерних організацій, що допомагає українським скитальцям, вважає за свій обов'язок запобігти всяким можливим непорозумінням, що можуть виникати через незнання або невірну інтерпретацію планів ІРО. Такі непорозуміння в середовищі українських скитальців могли б лише ускладнити нашу загальну справу і стати зброєю в руках ворогів наших інтересів для антиукраїнської пропаганди. Найкращий спосіб запобігти виникненню всяких непорозумінь — це правильне поінформування загалу скитальців про всі актуальні справи.

Зокрема щодо передбаченої сегрегації ДП по таборах, себто розміщення в окремих таборах тих, що виїжджають з Німеччини, і тих, що мають тут залишитися, то ця справа була засадничо вирішена Головною Радою ІРО в Женеві. Місцеві адміністративні чинники ІРО виробили докладний план такої сегрегації, що має бути в найближчому часі переведений в життя. Цей план було обговорено на спільних зборах представників ІРО та Волонтерних Агенцій, при чому ці останні (включно з ЗУАДК-ом) запропонували низку практичних по-

Від Видавця.

Як відомо, Централь ЗУАДК-у у Філадельфії від березня 1950 року приступила до видавання неперіодичного бюлетеню п. н. «Вісті, ЗУАДК-ту». Матеріали, що вміщуються в тих бюлетенях, хоч і можуть бути цікавими також для українських скитальців в Європі, проте призначені головним чином для українського громадянства в Америці, яке має бути поінформоване про потребу і розмір допомогової акції ЗУАДК-ту.

Однак теперішні обставини викликають потребу всебічного інформування самих зацікавлених, себто українських ДП, про їх становище та зміни в ньому, про заходи в напрямку їх сталого влаштування, тощо. Цій цілі і має служити європейське видання «Вістей ЗУАДК-ту», що є призначене в першу чергу для українського читача в Європі, для українських ДП в Німеччині та Австрії.

Уважно проглядаючи наш бюлетень, кожний український скиталець знайде в ньому багато такого, про що він повинен знати у своєму власному інтересі.

Михайло Радик

Директор ЗУАДК-у на Європу.

правок, щоб запроєктовані зміни відбулися по можливості безболісно для ДП, а також погодилися поінформувати про цю справу загал скитальців.

Отже, працівниками ЗУАДК-ту по окремих аріях доручено інформувати кожного українського ДП, що до них звертатиметься, про загальну нинішню ситуацію та, зокрема, давати поради і вияснення у кожній індивідуальній справі.

II. Поділ ДП на різні категорії.

Як відомо, ІРО вже від довшого часу переводить т. зв. „каунселінг“, себто перевірку всіх ДП щодо їх еміграційних можливостей. Метою цієї перевірки є устійнити, хто з ДП має реальні можливості переселитися, а хто буде змушений залишитися в Німеччині. В результаті цієї перевірки всіх ДП поділено на три категорії:

1. Деякі особи, що самі бажають бути репатрійовані, себто добровільно погоджуються повернутися на батьківщину,
2. Ті, що мають можливість переселитися.
3. Ті, що з різних причин муситимуть залишитися в Німеччині.

Причини, через які той чи інший ДП не зможе виїхати і муситиме залишитися в Німеччині, є дуже різноманітного характеру. На загал, молодші віком і працездатні мають більші шанси на виїзд, ніж особи старші або слабі здоров'ям. Однак нерідкі будуть і такі випадки, коли молоді і працездатні не матимуть можливості виїхати, натомість старші і непрацездатні, маючи „ашуранси“ чи спеціальні виклики від близьких або знайомих, зможуть емігрувати. Тяжкі хвороби, як напр. туберкульоз, є, натурально, найбільшою перешкодою при переселенні.

Загальні причини, що стоять на перешкоді до виїзду всім, незалежно від віку чи стану здоров'я, такі:

1. До ЗДА не можуть їхати особи:
 - а) які не одержали від рідні чи знайомих іменних „ашурансів“ на мешкання і працю;
 - б) які не відповідають тим умовам, що є зобов'язуючими для тих, які їдуть на безіменні (анонімні) „ашуранси“.
2. До інших країн не можуть їхати особи:
 - а) які не мають виклику від кривних чи знайомих і не можуть тому їхати по лінії індивідуальної еміграції.
 - б) які через різні причини не відповідають тим умовам, що є зобов'язуючими при масовій еміграції до таких країн, як напр. Австралія.
- Зокрема щодо працездатних, то на перешкоді їх еміграції можуть стояти такі обставини:
 1. Голова родини перейшов межу віку, передбачену еміграційним законом.
 2. Голова родини дискваліфікований для еміграції, бо:
 - а) не має статусу ІРО на еміграцію;
 - б) відкинений з огляду на відбуту судову кару;
 - в) відкинений органами безпеки;
 - г) відкинений через негативні риси особистої вдачі;
 - г) відкинений через неграмотність.
 3. Дехто з членів родини недопущений до переселення (через старість, хворобу, тощо), а решта родини не хоче виїздити без нього.
 4. Родина має занадто багато дітей, отже входить до категорії т. зв. „неекономічних“ родин.
 5. Голова родини є інтелектуаліст-спеціаліст, має понад 35 літ і не може бути приділений на працю по своєму фаху в країні переселення.
 6. Голова родини є бюровим працівником і має понад 40 літ.
 7. Межа віку для самотніх чоловіків (45 літ) і самотніх жінок (40 літ).
 8. Юридично неупорядковані подружжя.
 9. Інваліди, що мають фаховий вишкіл, або маловідсоткові інваліди без фаху.

Всі ті, що з тих чи інших причин не виїдуть з Німеччини, зараховуються до групи т. зв. „залишенців“ (Residual Group). Як виникає з зазначеного вище, їх можна поділити на дві великі категорії:

1. Працездатні, до яких належать всі ті, що по своєму віку і стану здоров'я можуть працювати і власними силами вповні заробляти собі на життя, оскільки їм дадуть можливість zatrudнення.

2. Непрацездатні або т. зв. „Гард Кор“ („тверде ядро“), що в свою чергу діляться на:

- а) Неінституційний „Гард Кор“. Сюди належать ті, що можуть самі собі давати раду і навіть заробляти на прожиток, потребують однак до певної міри підтримки, а саме:

- аа) бездітні подружжя понад 50 літ;
- бб) самотні чоловіки і жінки понад 50 літ;
- вв) вдівці і вдови з дітьми до 17 літ;
- гг) самотні жінки з дітьми до 17 літ;
- гг) самотня молодь від 17 до 18 літ;
- ее) частинно працездатні інваліди;
- ее) особи з заліченим туберкульозом;
- жж) різні окремі випадки.

- б) Інституційний „Гард Кор“ (соціальний і медичний), що складається з осіб, що потребують постійної опіки. До соціальної групи входять:

- аа) особи у віці понад 60 літ;
- бб) високовідсоткові інваліди;
- вв) сліпі.

До медичної групи належать:

- аа) хронічно та умово хворі (у шпиталях);
- бб) хворі на туберкульоз (у санаторіях).

III. Розподіл по окремих таборах.

Для приміщення поділених на окремі категорії ДП, ІРО приготує два роди таборів, а саме:

1. Переселенчі табори («pipeline»).
2. Постійні табори («static»).

До переселенчих таборів будуть приділені всі ті, що нині мають реальні можливості емігрувати, себто почали вже оформлюватися на виїзд, або одержали вже „ашуранси“ чи виклики до якоїсь країни, або принаймні мають посвідки, що напевно одержать потрібні для виїзду документи. Всі вони залишаються на повному утриманні ІРО аж до виїзду, однак не довше, ніж до березня 1951 року.

До постійних таборів приділюватимуть всіх „залишенців“ — як працездатних, так і непрацездатних, себто також т. зв. „Гард Кор“ (з винятком інституційної медичної групи, що вже перебуває в шпиталях або санаторіях).

Постійні табори, в яких на деякий час будуть розміщені працездатні і непрацездатні „залишенці“, мають бути відповідно уряджені заходами ІРО, а ДП одержать там вигідніші (просторніші) приміщення, ніж то було дотепер. Прохарчування з боку ІРО буде там забезпечене не довше, ніж до кінця червня 1950 (за винятком частини інституційної, соціальної групи, як напр. особи понад 60 літ, про що буде мова далі). Ще перед тим терміном, спеціально до цього покликани німецькі органи опіки почнуть перебирати адміністрацію таборів й опіку над приміщеними в них особами.

На підставі поданих даних про поділ ДП на категорії, кожний може легко зорієнтуватися, до якого роду таборів він буде призначений. Однак тут треба підкреслити важливу обставину, що ІРО переводитиме сегре-

гацію (поділ по таборах) на підставі стану актів перевірки („каунселінг“) на день 30 квітня ц. р. Всі ті, що згідно зі списком на день 30 квітня ц. р. не мали можливості переселення, будуть перевезені до постійних таборів — навіть ті, становище яких після 30 квітня (напр. через одержання „ашурансу“, змінилося. Однак такі особи не залишатимуться в постійних таборах, а будуть пізніше перевезені до переселенчих таборів, як тільки буде переведена поновна перевірка.

Тому, як почнеться сегрегація, непотрібно хвилюватися, але спокійно їхати туди, куди дана особа буде призначена. В місяці травні має відбутися розподіл і переїзд, а в червні почнеться поновна перевірка і, у випадках потреби, поправки та зміни. Ті, що попадуть до таборів для „залишенців“, зовсім не втрачуть прав ДП та права на переселення. Більше того: навіть ті, що вже перейдуть до німецької економії або до інституційної частини „Гард Кор-у“, не втрачуть права на переселення, якщо виникне для них така можливість, хоча б у них з формальних причин уже відобрали картки ДП і видали інші легітимації.

На загал можна ствердити, що в кожній категорії „залишенців“ (працездатних і непрацездатних) можуть траплятися можливості виїзду в майбутньому; напр. старша віком особа зможе виїхати, якщо одержить відповідний „ашуранс“ або якась інституція (як напр. притулки для старих у Франції, Бельгії, ЗДА, тощо) забере її до себе.

IV. Заходи для влаштування »залишенців«.

1. Працездатні »залишенці« мають з часом перейти з постійних таборів на приватні мешкання й одержати працю про що зобов'язана подбати відповідна німецька влада. До часу одержання праці вони діставатимуть на підставі німецьких соціальних законів грошові допомоги на життя, як безробітні, отже підлягатимуть реєстрації в урядах праці („арбайтсамтах“).

2. Непрацездатні „залишенці“ (себто неінституційна частина „Гард Кор-у“) так само мають вийти за деякий час з постійних таборів й одержати мешкання та діставати місячні пенсії на прожиття — аж до того часу, доки вони не перейдуть до іншої категорії (напр. з досягненням відповідної межі віку — до соціальної інституційної групи „Гард Кор-у“).

На загал вони, як непрацездатні, не підлягатимуть приписам урядів праці й одержуватимуть грошові допомоги не як безробітні, а як неможливі непрацездатні — від установ соціальної опіки. Однак ті з них, що можуть виконувати легчу працю, будуть, на випадок одержання відповідного zatrudнення, зареєстровані в урядах праці.

Обидві ці категорії „залишенців“ перейдуть на німецьку економію (т. зв. »Local Settlement«). Від IPO кожний „залишенець“ з цих категорій має одержати „посаг“, себто різні речі для налагодження свого хатнього господарства.

Треба підкреслити, що перехід на німецьку економію не відбудеться без попереднього забезпечення правового становища »залишенців«. Відповідна німецька влада в окремих областях (краях) Німеччини перебирає над ними опіку на підставі спеціальної умови з альянтськими Верховними Комісарями для Німеччини. Ця умова містить в собі докладні приписи щодо забезпечення для ДП належних прав. На підставі цих приписів відповідна німецька влада є зобов'язана:

а) забезпечити для кожного ДП все потрібне для життя в німецькій економії, як напр. відповідні легітимації, право побуту, право на працю по фаху даної особи, харчеві приділи, тощо;

б) для непрацюючих — видавати відповідну фінансову підтримку нарівні з корінним німецьким населен-

ням, як підтримку для безробітних, допомогу для незаможних, тощо;

в) забезпечити медичну опіку на рівні з нім. населенням;

г) приділити відповідні мешкання недалеко від місця праці;

д) забезпечити від випадків неприхильного ставлення з уваги на расову, національну чи релігійну приналежність.

е) Забезпечити право навчання та право мати власне релігійне і культурне життя.

3. Що до соціальної групи інституційного „Гард Кор-у“, то дальше становище приналежних сюди осіб виглядає так: Старими віком особами, що тимчасово перебуватимуть у постійних таборах, IPO має опікуватися (включно з харчуванням) до того часу, доки не будуть улаштовані спеціальні притулки для старих. Такі притулки приготуються: для католиків у Траунштайні, для лютеранів у Берхтесгадені, для протестантів і православних у Дорнштадті.

Інваліди мають перейти через т. зв. „реабілітаційні центри“, де їм буде забезпечене лікування, опротезування, тощо і де їх також навчатимуть різних відповідних фахів.

Сліпі здебільшого вже перебувають у відповідних закладах.

4. „Залишенці“, що належать до медичної групи інституційного „Гард Кор-у“, перебуватимуть надалі у шпиталях і санаторіях під керівництвом IPO до 31 березня 1951 р., після чого перейдуть під керівництво німців, однак під доглядом волюнтарних агенцій та американської військової влади.

На цьому місці варто звернути увагу приватно замешкалим ДП, що вони і тепер у випадках захворювання (напр. на туберкульоз або на інші тяжкі недуги) можуть вносити прохання про прийняття до санаторій і шпиталів під керівництвом IPO.

V. Які послуги буде віддавати ЗУАДК українським скитальцям.

ЗУАДК є єдиною українсько-американською допомогою організацією, що працює тепер в системі IPO, маючи досвід і знання в питомих українських справах і проблемах та відповідні компетенції цими справами займатися.

Він має докладно опрацьований загальний план несення всебічної допомоги українським скитальцям, а також має в своєму розпорядженні відповідні матеріальні засоби, зорганізований апарат і персонал для здійснення цього плану. Отже ЗУАДК несе і нестиме всебічну допомогу українським скитальцям при переселенню, переході їх на німецьку економію, влаштуванні в різних закладах для старих і хворих, випрацювавши для цього ще й окремі проекти, що мають бути здійснені в Німеччині або в інших країнах.

Для того, щоб мати ясний перегляд, хто саме з українців і якої потребує допомоги чи підтримки, — ЗУАДК переводить докладну реєстрацію т. зв. »Гард Кор-у« серед українців, що живуть у таборах або приватно. Ця реєстрація переводиться шляхом вивчення спеціальних анкет, на підставі яких можна буде в кожній окремій справі докладно зорієнтуватися та устійнити характер і ступінь нагальності потрібної опіки.

Додатково ЗУАДК реєструє також інтелектуалістів — спеціалістів, що не мають можливості виїхати і для яких виробляються спеціальні плани щодо їх приміщення і zatrudнення.

Обов'язком ЗУАДК-у буде віддавати послуги і допомагати українським скитальцям у таких ділянках:

1. При переселенні.

Всі ті, що одержать через ЗУАДК „ашуранси“ від рідні чи знайомих забезпечення праці і мешкання, всебічну допомогу при оформлюванні виїздів з боку працівників ЗУАДК-ту в його Головній Кватирі та в станицях по окремих аріях.

Хто не одержав ще „ашурансу“, але може мати від рідні чи знайомих забезпечення праці і мешкання, має можливість звертатися за допомогою у своїй справі до Головної Кватери ЗУАДК-ту у Мюнхені-Пазінг.

Інтелектуалістам-спеціалістам, яким траплятиметься нагода скористатися індивідуальними запотребуваннями різних країн через спеціальний відділ ІРО (т. зв. „Resettlement Placement Service“) ЗУАДК допомагатиме при оформленні виїзду.

Для вдів, вдовців і незаміжніх жінок з дітьми ЗУАДК дбає про одержання „ашурансів“ шляхом спеціальних планувань Союзу Українок в Америці і деінде.

Не є виключеним, що деякі інші категорії неінституційного „Гард Кор-у“ також зможуть скористати із спеціальних проєктів ЗУАДК-ту.

2. При переході на німецьку економію.

Як було зазначено вище, німецька влада має, на підставі спеціальних приписів, забезпечити різні права для ДП при їх переході на нім. економію. Для здобуття, забезпечення й охорони цих прав українським ДП (якщо це потрібно — у кожному окремому випадкові) — ЗУАДК має відділи правової і соціальної опіки, завданням яких є допомагати українським скитальцям при переході на німецьку економію і при їх улаштуванню на стало. У випадках, коли хтось буде покривджений, ЗУАДК матиме можливість інтерв'ювати в обороні прав українських ДП перед відповідною владою — аж до найвищих американських та окупаційних чинників, якщо в цьому буде потреба.

3. При переході до спеціальних інституцій (закладів).

На підставі реєстрації інституційної частини „Гард Кор-у“, ЗУАДК буде старатися:

а) щоб на висловлене власне бажання, хворі на різні хронічні недуги були приміщені в шпиталях, а хворі на туберкульоз — у санаторіях, та мали там забезпечені харчі, медичну опіку й обслугову.

б) щоб усі старі-німецькі були приміщені, згідно з їх бажанням, у відповідних притулках, де їм буде забезпечене вигідне приміщення, харч, обслуга і прихильне відношення — так, щоб вони не почували себе забутими й відірваними від українського культурного життя.

в) щоб інваліди також були приділені до відповідних приміщень і мали підтримку й опіку та могли одержати zatrudнення — в міру їх праездатности або здобутого фаху шляхом спеціального перевишколу.

4. Загально.

Кожний український емігрант у перехідному періоді може сподіватися, окрім зазначених вище послуг, одержати від ЗУАДК-ту:

а) Додаткову харчеву допомогу — в міру потреби і можливостей ЗУАДК-ту.

б) Правну допомогу у таких справах, як: одержання відшкодовань за випадки при праці або за інвалідність чи втрату майна в наслідок воєнних подій; одержання пенсій чи рент або відшкодовань за невиплачену заробітну платню, за різні репресії чи ув'язнення; забезпечення урівняння в правах з німецькими громадянами; забезпечення права на працю, на повну соціальну опіку, на свободне виконання професій, на вільне провадження підприємств, на навчання в німецьких школах та на творення і провадження наукових, культурних і релігійних установ та організацій.

* * *

Все зазначене вище відноситься головню до американської зони Німеччини. Однак ЗУАДК буде провадити подібну роботу і в інших зонах, французькій та англійській, а також в Австрії — відповідно до тамошніх обставин і можливостей.

Роля ЗУАДК-у в Європі

Як відомо, важливу роллю в справах несення допомоги скитальцям різних національностей відіграють т. зв. волонтарні організації, що працюють в організаційній системі ІРО. Їхнім завданням є нести всебічну допомогу своїм братам по національності чи релігії, віддаючи їм різні послуги та репрезентуючи їх інтереси перед ІРО або установами Окупаційної Влади.

Сьогодні при ІРО акредитовано 22 волонтарні організації, з яких однак лише сім мають повне право самостійно займатися усіма допомогливими справами та провадити акцію переселення. В числі цих 7-ми організацій фігурує і ЗУАДК, що входить до Ради Волонтарних Організацій та, від недавнього часу, також до її Екзекутиви, яка виробляє напрямні роботи волонтарних організацій та спільно з представниками ІРО розробляє плани влаштування ДП.

ЗУАДК є єдиною національною волонтарною організацією, що з усіма правами акредитована при ІРО. Цей факт має велике значіння для українців, які мають таким чином власну волонтарну організацію, створену їх американськими братами, що може видавати їм всебічні послуги та боронити їх інтереси перед ІРО та іншими міжнародними чинниками.

Треба підкреслити, що завдання ЗУАДК-у нелегкі. Інші волонтарні організації — католицькі, протестантські та жидівські — мають для своєї праці великі матеріальні засоби і підтримку споріднених організацій

у цілому світі. Натомість ЗУАДК розпочав працю, маючи в своєму розпорядженні лише дуже невеликі фонди і спираючись на порівнююче малий гурт людей, що проте з великим запалом приступили до несення допомоги українським скитальцям, які являють собою одну з найбільших груп ДП. Коли ця робота вже дала і буде давати успішні наслідки, то це треба завдячувати наполегливим зусиллям ініціаторів та повній — однастайній підтримці всього українського громадянства в Америці.

До цього часу праця ЗУАДК-у в Європі полягала на провадженні переселенчої акції, матеріальній підтримці тим, що потребували додаткової допомоги, та на обороні правних інтересів українських скитальців. Вистачить згадати, що тільки за 1949 р. переселено до ЗДА заходами ЗУАДК-у 13,162 особи, себто приблизно 58% всіх українців, що в тому часі туди виїмігрували; 10,227 осіб одержали в 1949 р. від ЗУАДК-у харчевої допомоги, в тім, поміж іншими продуктами, 22,764 фунти смальцю та 12,245 фунтів цукру; 15 тисяч осіб користали в тому часі з допомог ліками. Ці дані самі говорять за себе і не вимагають дальших коментарів.

В найближчому майбутньому Європейське Представництво ЗУАДК-у буде продовжувати свою працю у згаданих вище ділянках. Однак тепер до обсягу його компетенції приходить ще одна важлива справа: опіка над тими українцями, що з тих чи інших причин залишаються в Німеччині.

По ліквідації ІРО, що стояло на сторожі прав ДП, ці останні не будуть залишені безборонними в системі німецької економії. Завдання оборони прав ДП і всебічної над ними опіки спаде на волонтарні організації шляхом їх акредитації при Окупаційній Владі.

ДП, що тепер перебувають під опікою („мандатом“) ІРО, мають у майбутньому перейти під опіку („мандат“) Верховного Комісара для ДП-скитальців при Організації Об'єднаних Націй. Однак Верховний Комісар матиме лише загальний нагляд над справами скитальців і не зможе займатися кожним окремим випадком — так, як це роблять волонтарні організації.

Вже тепер, перед закінченням своєї праці, ІРО — в порозумінні з волонтарними організаціями — виробляє різні проекти для влаштування »залишенців« у системі німецької економії, для забезпечення хворим перебування у шпиталях і санаторіях та для приміщення старих-німецьких осіб у спеціально створених притулках, що будуть утримуватися німцями, однак знаходяться, по ліквідації ІРО, під доглядом волонтарних організацій. Для докладного вироблення цих проектів покликано до життя спеціальний комітет, т. зв. „Гард Кор Воркінг Парті“, до якого, поміж іншими волонтарними організаціями, входить і ЗУАДК, беручи таким чином участь у загальній праці по підготовці влаштування „залишенців“. Проте треба підкреслити, що крім участі у цій загальній праці, ЗУАДК розробляє відповідні плани й конкретні проекти щодо опіки над українськими скитальцями — „залишенцями“ на ближче і далі майбутнє.

Ще на початку березня ц. р. Європейське Представництво ЗУАДК-у опрацювало й предложило відповідним чинникам ІРО в Женеві загальний план несення допомоги „залишенцям“ української національності, зокрема тим, що входять до категорії „Гард Кор-у“. Цей план зустрівся з прихильною оцінкою чинників ІРО в Женеві, а також був схвалений Централесо ЗУАДК-у у Філядельфії.

План ЗУАДК-у, в своїй загальній частині, подає різні відомості про українців, про їх працю і досягнення на скитальщині та доводить необхідність трактування їх як окремої, суцільної національної групи — незалежно від різниці територіяльного походження чи віроісповідання. Творючи таку окрему групу серед інших ДП, українці мали б перебувати під загальною опікою ЗУАДК-у.

Зокрема, план ЗУАДК-у висуває такі конкретні проекти :

1. Проведення сільсько-господарського об'єкту (ферми) з усім модерним устаткуванням та тваринами (корови, кури, тощо), де б могли знайти zatrudнення частинно працездатні „залишенці“. При фермі мали б бути зорганізовані різні майстерні, де так само могли б працювати частинно працездатні інваліди, тощо. Там же могла б бути приміщена і деяка кількість непрацездатних осіб, які однак не належать до інституційної частини „Гард Кор-у“.

2. Організація „будинку вчених“, де могли б знайти приміщення до 100 родин старших віком українських інтелектуалістів, як професори, письменники, артисти, тощо. При цьому будинку були б улаштовані робітні, лабораторії, викладачі залі і т. п., щоб уможливити купченням там особам займатися науковою працею. Таким чином, при додатковій допомозі укр. громадянства в Америці, могла б бути забезпечена культурна праця на еміграції.

3. Виділення старших віком німецьких українців, що разом з іншими ДП тої самої категорії мають бути приміщені в запроєктованих 6-х притулках, в окрему групу, що перебувала б під окремою адміністрацією та загальним доглядом ЗУАДК-у.

4. Розбудова сітки української виробничої та спожив-

чої кооперації, а також менших кооперативних майстерень, де могли б знайти zatrudнення працездатні або частинно працездатні українці. Ці кооперативні підприємства мали б обслуговувати своїми виробами головним чином самих ДП, але в деяких випадках працювали б також для німецького ринку, а навіть на експорт. Конкретні проекти в цій справі може представляти сама українська кооперація, громадські українські організації або навіть окремі компетентні одиниці. ЗУАДК зі свого боку zapewнить підтримку цих проектів відповідними інтервенціями перед чинниками ІРО або Окупаційною Владою.

Поза цими власними планами, ЗУАДК зазнайомився також з кількома проектами, що їх подали безпосередньо від себе українські організації, підтримуючи їх відповідними інтервенціями, зокрема в Головній Кватирі ІРО в Женеві, а саме:

1. Проект поселення групи українських вчених (Наукове Товариство ім. Шевченка та Заочний Інститут У.В.У.) з родинами у Франції. Відповідний об'єкт для цього вже придбано коштами проводу Католицької Церкви.

2. Проект поселення українських сільсько-господарських фахівців (згуртованих в Укр. Техн.-Госп. Інституті) з родинами у Франції або в Німеччині.

Окремо треба згадати про дуже важливу справу, що тільки зовсім недавно ввійшла в обсяг діяльності ЗУАДК-у, а саме його участь у здійсненні т. зв. „Четвертого Пункту“ Президента Трумана, що передбачає всебічну допомогу Америки в розвитку відсталим країнам. ЗУАДК, разом з 25-а іншими американськими допомогівими агенціями і релігійними місіями, одержав запрошення до участі в цій праці, що полягатиме головним чином на технічній допомозі при здійсненню намічених планів. У спеціальних нарадах в цій справі, скликаних Американською Радою Допомогових Агенцій з участю представників Державного Департаменту, взяв участь ексекутивний директор ЗУАДК-у, др. В. Галан. ЗУАДК зголосився до співпраці в допомоговій, переселенчій, перевишкільній та інших акціях у Німеччині, Австрії, Італії, Франції та Бельгії. В усіх цих ділянках ЗУАДК має опрацювати спеціальні проекти. Якщо вони будуть прийняті і затвержені, то це відкриє перед ЗУАДК-ом величезні можливості в справі допомоги українським „залишенцям“, накладаючи одночасно на нього дуже важливі і відповідальні нові завдання.

* * *

Хоч деяким „залишенцям“ удасться ще в майбутньому переселитися до інших країн, проте значна кількість українців залишиться всежтаки на довший час у Німеччині та в Австрії. Опіка над ними ЗУАДК-у, як американської волонтарної організації, що є покликана займатися українськими проблемами, — буде необхідна. Так само необхідною буде і дальша матеріальна допомога американських українців для своїх братів по крові, українських скитальців, що лишається в Європі. Це мають на увазі компетентні українські організації в Америці, розробляючи для цього відповідні плани.

Виконуючи далі свої завдання, ЗУАДК буде перебувати у тісному контакті з ІРО, з міжнародними волонтарними організаціями, з установами Високих Комісарів для Німеччини та з усіма компетентними чужинецькими чинниками, стараючися використовувати усі можливості для поліпшення становища скитальців. Розуміється, ЗУАДК в першу чергу, як і дотепер, тісно співпрацюватиме з різними організаціями українських емігрантів, допомагаючи їм своїми зв'язками та підтримуючи всі реальні плани і проекти, що зміряють до впорядкування життєвих умовин українських скитальців. ЗУАДК стоїть до послуг усім без різниці українцям, що пропонують йому свою співпрацю або звертаються до нього за підтримкою.

До уваги всіх українців, що входять до категорії т. зв. «Гард Кор-у».

Реєстрація „Гард Кору“, що її переводить ЗУАДК, закінчується. Пізніше ніхто не повинен нарікати, що його оминули при реєстрації, бо кожний зацікавлений мусів сам зголоситися до спеціальних реєстраторів у таборах або до найближчої станиці ЗУАДК-у.

Отже, у власному інтересі, зареєструйтесь якнайшвидше у відпоручників ЗУАДК-у!

Реєстрація „Гард Кор-у“ серед осіб української національності, що мешкають приватно, буде відбуватися пізніше, про що буде повідомлено окремо. Однак зацікавлені особи серед приватно проживаючих українських ДП можуть уже тепер зголошуватися до реєстрації в найближчих станицях ЗУАДК-у.

Адреси станиць ЗУАДК-у.

НІМЕЧЧИНА Американська зона:

- а) Головна Квартира: München-Pasing 20 Am Stadtpark Zimmer 105.
- б) Мюнхен-Фрайман: IRO Resettlement Center München-Freimann Funkkaserne.
- в) Аугсбург: IRO Resettlement Center Augsburg, Infanteriekaserne.
- г) Людвігсбург: IRO Resettlement Center Ludwigsburg, Funkkaserne.
- ґ) Швайнфурт: IRO Resettlement Center Schweinfurt.
- е) Бремен: IRO Staging Center Lager Grohn Bremen Vegesack.

Французька зона:

Біркенфельд: Birkenfeld, Wildbadenerstraße 13.

АВСТРИЯ:

Зальцбург: Salzburg, Lehenerkaserne.

Увага!

На підставі перевірки ІРО („каунселінг“) встановлено т. зв. „Код“ для кожної категорії

A = Interview repatriation
 PD-A = pre-determined repatriation
 B-1 (country) = Interview resettlement
 B-2 " " = " " "
 PD-B " " = pre-determined resettlement
 C = Interview „Hard core“ - institutional
 PD-C = pre-determined „Hard core“ — institutional
 D = Interview „Hard core“ — non-institutional
 PD-D = pre-determined „Hard core“ non-institutional
 E = Interview — to be locally established
 F = Interview — denial of services
 NI = not yet interviewed.

В порівнянні з поданим нами поділом на категорії, літери A і PD-A відповідають нашій категорії (репатріанти), літери B-1, B-2 і PD-B нашій другій категорії (переселенці до різних країн). Решта літер відповідає нашій третій категорії („залишенці“). Зокрема серед „залишенців“ літера E відповідає нашій категорії працездатних, а літери C і PD-C (інституційний „Гард Кор“) та D і PD-D (неінституційний „Гард Кор“) відповідають нашій категорії непрацездатних.

Літери F та NI нашим поділом не узглядені, бо вони відносяться до осіб, яким відмовлена опіка ІРО (F) або які ще не перейшли перевірки (NI) і тому не приділені до жодної категорії.

Згідно з найновішим розпорядженням ІРО, усі особи, що мають категорії D, E і F, перейдуть до т. зв. „Local Settlement Reception Centers“, себто до постійних таборів (які з часом перейме німецька адміністрація), а звідтіля поєдинчо переходитимуть до німецької економії. Категорії A, B і C залишаться у переселенчих таборах: A і B — доки не виемігрують, C — доки не перейде до відповідних інституцій.

Ex libris
 Bohdan Krawciw

Читайте «Вісті ЗУАДК-у»

та передавайте їх до читання своїм знайомим!